Input voor deelnemers ten behoeve van collegevoorstel/voorstel Dagelijks Bestuur

Onderwerp
Toetreding Waterschap De Dommel tot de Gemeenschappelijke regeling Belastingsamenwerking Oost-Brabant

Inleiding
Waterschap De Dommel heeft op 22 juli 2024 een formeel verzoek gedaan tot toetreding tot de GR BSOB met ingang van 1 januari 2026 (zie bijlage I). Vanaf deze datum zal BSOB, gelijk aan de dienstverlening aan de andere deelnemers van BSOB, de belastingtaken uitvoeren voor Waterschap De Dommel. Dat gaat meer specifiek om de heffing en invordering van de Watersysteemheffingen, de Zuiveringsheffing en de Verontreinigingsheffing, alsmede de kwijtschelding van deze heffingen en de behandeling van bezwaar en beroep tegen besluiten in het kader van de heffing en invordering van deze heffingen.

Waterschap De Dommel heeft voorafgaand aan het voornoemde formele verzoek een offerte traject doorlopen waarin BSOB op 17 mei 2024 offerte heeft uitgebracht. In aanloop naar deze offerte is met Waterschap De Dommel afgesproken dat we zo transparant mogelijk zullen zijn over de kosten. Hierbij is er meerdere malen overleg geweest tussen beide partijen, waarbij er sprake was van prettige en constructieve gesprekken.
Waterschap De Dommel heeft input geleverd, zoals kengetallen en overige informatie, welke gebruikt zijn om de offerte op te stellen. Uitgangspunt bij de offerte was dat de hoge kwaliteit en continuïteit van BSOB gegarandeerd blijft.

Besluitvorming
Volgens het Algemeen Bestuur van de GR BSOB heeft de toetreding van Waterschap De Dommel tot de GR BSOB voor BSOB toegevoegde waarde, omdat deze toetreding:
Het beoogde effect is het formeel toetreden van Waterschap De Dommel tot de GR BSOB per 1 januari 2026. Na toetreding zal BSOB, gelijk aan de dienstverlening aan de andere deelnemers van BSOB, de belastingtaken uitvoeren voor Waterschap De Dommel.

Argumenten
- Het Dagelijks Bestuur van BSOB geeft een positief advies over de toetreding van Waterschap De Dommel tot BSOB, omdat deze toetreding:
    - Zorgt voor een toename van duurzame continuïteit van de organisatie.
        - *Strategisch*
            - Het Algemeen Bestuur heeft eerder besloten dat het werkgebied van BSOB zich beperkt tot de werkgebieden van de waterschappen Aa en Maas en De Dommel. Het toetreden van Waterschap De Dommel past binnen deze strategische keuze.
            - Voor De Dommel is 1 januari 2026 een natuurlijk moment om toe te treden tot de GR BSOB, onder andere omdat dit samenvalt met de benodigde wijzigingen die moeten worden doorgevoerd in verband met de nieuwe Waterschapswet. Wanneer de toetreding nu niet wordt gerealiseerd ligt een mogelijke toetreding van De Dommel de komende jaren niet in het verschiet.
            - Door de groei van de organisatie neemt BSOB een grotere positie in, in het speelveld van de lokale belastingen. Dit leidt tot een grote invloed en

grotere slagvaardigheid op eventuele wijzigingen in wet- en regelgeving.
- Daarnaast zou met de groei van het aantal deelnemers een potentiële krimp in het aantal deelnemers (bijvoorbeeld door gemeentelijke herindelingen) beter opgevangen kunnen worden.
- Waterschap De Dommel zal toetreden tot de GR en niet aansluiten via een DVO. In het verleden zijn er deelnemers aangesloten via een DVO, onder andere vanwege strategische en organisatorische HR-redenen. Het risico hiervan binnen deze casus is vooralsnog beperkt en hierover worden aparte afspraken met Waterschap De Dommel gemaakt.
- Tevens is aansluiting bij de GR voor de huidige deelnemers van belang in verband met het behoud van de koepelvrijstelling en de wens van Waterschap De Dommel om toe te treden tot het bestuur.
- Het is de verwachting dat met de toetreding van De Dommel tot de GR BSOB gemeenten uit het werkgebied van De Dommel zullen willen toetreden tot de GR BSOB. Hiermee zou een financieel voordeel voor de gemeenten kunnen ontstaan. Gesprekken over eventuele toetreding met deze gemeenten vinden te allen tijde plaats in nauwe afstemming met het bestuur van BSOB en toetreding kan pas plaatsvinden als BSOB daar klaar voor is.

▪ *Operationeel*
Door groei van de formatie van diverse teams (zowel operationeel als ondersteunend) neemt de kwetsbaarheid van BSOB op personeelsniveau af

o Tot financieel voordeel voor de bestaande deelnemers leidt (zie ook de financiële paragraaf)

Het Algemeen Bestuur van BSOB heeft op 12 september 2024 daarom het besluit genomen om het formele verzoek van Waterschap De Dommel tot toetreding tot de GR BSOB ter accordering voor te leggen aan de colleges respectievelijk het Dagelijks Bestuur van Waterschap Aa en Maas, met het verzoek om in te stemmen met het voorstel om de vrij besteedbare bestemmingsreserve (ad € 159.738) van BSOB te bestemmen voor de incidentele kosten van toetreding van Waterschap De Dommel. Dit omdat de toetreding van De Dommel voor BSOB in zijn algemeenheid van kwalitatieve toegevoegde waarde is en in de toekomst tot mogelijke nieuwe potentiële gemeentelijke toetreders kan leiden, met verdere bijbehorende positieve (financiële) effecten.

Voorafgaand aan de formele taakuitvoering per 1 januari 2026 zal in de loop van 2024 een traject c.q. project tussen BSOB en Waterschap De Dommel worden gestart aangaande het converteren en migreren van de belastingadministratie, zodat met ingang van 1 januari 2026, zonder onderbrekingen, de taakuitvoering door BSOB kan worden gecontinueerd.

Procedure
Als gevolg van het voornoemde formele verzoek treedt artikel 54 van de GR BSOB in werking. De tekst van dit artikel luidt:

"Artikel 54: Toetreding
1. Het college van burgemeester en wethouders van een gemeente of het dagelijks bestuur van een waterschap dat wenst toe te treden, dient hiertoe een verzoek in bij het dagelijks bestuur van het

samenwerkingsverband. Het college van de desbetreffende gemeente of het dagelijks bestuur van het desbetreffende waterschap voegt hierbij het besluit tot toestemming van de gemeenteraad respectievelijk het algemeen bestuur van het waterschap als bedoeld in artikel 61, tweede lid van de wet.
2. Het dagelijks bestuur van het samenwerkingsverband brengt het verzoek ter kennis van het algemeen bestuur (van het samenwerkingsverband) en geeft daarbij een advies over de toetreding.
3. Toetreding kan geschieden nadat het algemeen bestuur hiertoe bij drie vierde meerderheid heeft besloten.
4. Een lid kan in het algemeen bestuur slechts voor toetreding stemmen, dan nadat hij hiervoor de instemming van het college van de deelnemer die hem heeft aangewezen heeft verkregen. Dit college kan deze instemming pas verlenen na verkregen toestemming van zijn vertegenwoordigend orgaan als bedoeld in artikel 61, tweede lid van de wet.
5. Nadat een besluit als in het derde lid is genomen, gaat de toetreding in op de eerste dag van het kwartaal volgend op het kwartaal waarin het besluit is genomen.
6. Het algemeen bestuur kan nadere regels stellen omtrent de toetreding van nieuwe waterschappen of gemeenten in een toetredingsprotocol."

Nadat het formele verzoek van Waterschap De Dommel tot toetreding tot BSOB is voorgelegd aan de colleges respectievelijk het Dagelijks Bestuur van Waterschap Aa en Maas zal de toetreding de vergadering van het Algemeen Bestuur van BSOB d.d. 19 december 2024 vastgesteld worden. Hiermee wordt afgeweken van artikel 54 lid 5. De reden voor afwijking van dit artikel is dat Waterschap De Dommel op dat moment lopende contracten conform de geldende opzegtermijnen kan opzeggen.

Kanttekeningen

- BSOB heeft in het recente verleden ervaring met toetreding van nieuwe deelnemers middels een DVO. De ervaringen uit het verleden zijn meegenomen in de opstelling van de offerte, wat geresulteerd heeft in een prudente inschatting van zowel de kosten als de belasting op de organisatie. Met het toepassen van een projectmatige aanpak wordt de beheersbaarheid van de toetreding gewaarborgd, waarmee bereikt wordt dat de bestaande deelnemers geen negatieve effecten zullen ervaren.
- BSOB heeft de overtuiging dat de toetreding van De Dommel tot de GR beheersbaar kan worden uitgevoerd. Deze overtuiging rust op de constatering dat de werkdruk binnen BSOB het afgelopen jaar genormaliseerd is en op het feit dat de toetreding betrekking heeft op de meer geautomatiseerde processen binnen heffen en innen. In de betrokken teams kan voldoende capaciteit beschikbaar worden gemaakt om de toetreding te realiseren.
  De toetreding heeft geen betrekking op het proces waarderen, waarvoor de benodigde capaciteit moeilijker te verkrijgen is. Daarnaast is er bij de toetreding van De Dommel ook geen raakvlak met de ontwikkeling van het grote aantal WOZ-bezwaren en de NCNP-bureaus.
  De benodigde inzet om de toetreding beheerst te implementeren is onderdeel van de incidentele kosten.
- Op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen dient een gemeenschappelijke regeling bepalingen te bevatten over ondermeer toetreding en wijziging van de regeling. De GR BSOB voorziet daarin met de artikelen 54 (toetreding) en 56 (wijziging). De bepaling van artikel 54 van de GR BSOB staat op zichzelf ten opzichte van artikel 56. Zodoende is na het doorlopen van het proces van artikel 54 niet opnieuw een proces van artikel 56 aan de orde, ook al leidt het besluit dat volgt uit artikel 54 tot een wijziging van de GR. De wijziging in de tekst van de GR BSOB is na het besluit tot toetreding een wijziging van technische aard. Dat wil zeggen dat er geen

wijzigingen zijn in de artikelen en dat waterschap de Dommel toetreedt op basis van de vigerende GR. Daarom verlangt de toetreding van Waterschap De Dommel geen (nieuwe) zienswijze en besluitvorming.
- Indien het besluit tot toetreding niet op tenminste 3/4 van de stemmen kan rekenen, wordt het formele verzoek tot toetreding van Waterschap De Dommel afgewezen en komt de toetreding niet tot stand.
- Mocht het Algemeen Bestuur geen toestemming geven voor de inzet van de bestemmingsreserve dan zal voor dit bedrag nog dekking gezocht moeten worden bij De Dommel respectievelijk Aa en Maas.

Financiën

De aanbieding die gedaan wordt aan de potentiële deelnemer heeft als basis de aangeleverde kengetallen van deze potentiële deelnemer. De berekening is conform onze kostenverdeelmethode1 gemaakt.
Eerst is er een inschatting van de kosten gemaakt, naar aanleiding van de toetreding. Deze verdeling van w-h-i (waarderen-heffen-innen) is vervolgens verwerkt in de kostenverdeelmethode/productiecijfers.

[1] De kostenverdeelmethode wordt periodiek geëvalueerd. Bij de volgende evaluatie zal zowel de toetreding van de nieuwe deelnemer als de wijzigingen in het belastingstelsel van waterschappen meegenomen worden.

Structurele kosten

Exploitatiekosten: (*€ 1.000)			1e BW 2024	Aanvullende kosten Toetreding de Dommel	1e BW 2024 inclusief De Dommel
Overhead	Lonen en salarissen		2.151	585	2.736
	Overige personeelskosten		263	72	335
	Inhuur personeel		262		262
	Kapitaallasten	Andere vaste bedrijfsmiddelen, afschrijving	105	116	221
		Rente			
	Automatiseringskosten		527	414	941
	Uitvoeringskosten	Kosten betalingsverkeer	1		1
	Huisvestingskosten		274		274
	Duurzame goederen		10		10
	Algemene kosten		293	75	368
	Onvoorzien		58	18	76
	Uitbestede diensten		751	150	901
	Taakstelling/effecten Robotisering				
	Totale lasten		**4.696**	**1.430**	**6.126**
	Rentebaten		-290		-290
	Overige opbrengsten	Overige baten	-3		-3
	Opbrengsten invordering				
	Totale baten		**-293**		**-293**
		Totale kosten overhead	**4.403**	**1.430**	**5.833**
Waarderen	Lonen en salarissen		2.051		2.051
	Overige personeelskosten		34		34
	Uitbestede diensten				
	Inhuur personeel		1.369		1.369
	Automatiseringskosten		259		259
	Repro- en portokosten		12		12
	Uitvoeringskosten	Proceskostenvergoedingen	750		750
	Totale lasten		**4.475**		**4.475**
	Overige opbrengsten				
	Totale baten				
		Directe kosten waarderen	**4.475**		**4.475**
		Doorberekende kosten overhead	**2.269**		**2.413**
		Totale kosten Waarderen	**6.744**		**6.888**
Heffen	Lonen en salarissen		1.300	505	1.805
	Overige personeelskosten		26	10	36
	Inhuur personeel		241		241
	Automatiseringskosten		76	59	135
	Repro- en portokosten		351	233	584
	Totale lasten		**1.993**	**807**	**2.800**
	Overige opbrengsten	Overige baten			
	Totale baten				
		Directe kosten Heffen	**1.993**	**807**	**2.800**
		Doorberekende kosten overhead	**1.698**	**880**	**2.513**
		Totale kosten Heffen	**3.691**	**1.687**	**5.314**
Innen	Lonen en salarissen		292	300	592
	Overige personeelskosten		6	6	12
	Inhuur personeel		31		31
	Repro- en portokosten		92	61	152
	Uitvoeringskosten	Abonnement Inlichtingenbureau	12	15	26
	Uitvoeringskosten	Incasso- en deurwaarderskosten	175	219	394
	Uitvoeringskosten	Kosten betalingsverkeer	154	193	347
	Uitvoeringskosten	Uitvoeringskosten kwijtschelding	29		29
	Totale lasten		**790**	**793**	**1.583**
	Overige opbrengsten	Overige baten			
	Totale baten				
		Directe kosten Innen	**790**	**793**	**1.583**
		Doorberekende kosten overhead	**437**	**550**	**906**
		Totale kosten Innen	**1.227**	**1.343**	**2.490**
Netto-kosten			**11.662**	**3.030**	**14.692**

Saldo baten en lasten (*€ 1.000)	1e BW 2024	Aanvullende kosten Toetreding de Dommel	1e BW 2024 inclusief De Dommel
Algemene kosten	293.430,06	75.000,00	368.430,06
Automatiseringskosten	861.255,22	473.500,00	1.334.755,22
Duurzame goederen	10.020,00	-	10.020,00
Huisvestingskosten	274.202,55	-	274.202,55
Inhuur personeel	1.903.081,98	-	1.903.081,98
Kapitaallasten	104.723,30	115.800,00	220.523,30
Lonen en salarissen	5.793.843,43	1.390.000,00	7.183.843,43
Onvoorzien	58.397,70	18.073,32	76.471,02
Overige opbrengsten	2.946,33-	-	2.946,33-
Overige personeelskosten	329.160,96	87.731,76	416.892,72
Rentebaten	290.000,00-	-	290.000,00-
Repro- en portokosten	454.100,00	293.914,12	748.014,12
Taakstelling/effecten Robotisering	-	-	-
Uitbestede diensten	751.206,75	150.000,00	901.206,75
Uitvoeringskosten	1.121.042,37	426.273,76	1.547.316,13
Netto-kosten	**11.661.517,97**	**3.030.292,96**	**14.691.810,94**

In onderstaande tabel is het voordeel voor de huidige deelnemers inzichtelijk gemaakt. Dit betreft een indicatief overzicht op basis van de gegevens over 2024. Er is geen rekenkundig voorbeeld van een afrekening opgenomen, omdat die in het reguliere proces per jaareinde mee zal lopen en daarmee vergelijkbaar is van opzet, als onderstaande tabel.

1e BW 2024	11661518
Aanvullende kosten Toetreding de Dommel	3.030.293
1e BW 2024 inclusief De Dommel	14.691.811
Berekende deelnemersbijdrage De Dommel	3.434.454
Voordeel huidige deelnemers	404.161
Aandeel Waterschap Aa en Maas	*299.844*
Aandeel Gemeenten	*104.317*

Berekening deelnemersbijdrage

1e BW 2024 zonder De Dommel	Aa en Maas	De Dommel	Asten	Bernheze	Boekel	Deurne	Geldrop-Mierlo	Nuenen	Son	Gemert Bakel	Laarbeek	Maashorst	Oss	Someren	Totaal
Totale bijdrage excl BTW	3.015.006		375.960	662.465	210.529	695.142	912.006	511.754	371.295	651.229	483.611	1.231.042	2.105.628	435.851	**11.661.518**
Percentage van bijdrage	25,85%		3,22%	5,68%	1,81%	5,96%	7,82%	4,39%	3,18%	5,58%	4,15%	10,56%	18,06%	3,74%	**100%**
BTW - verdeling op basis van % bijdrage	252.614		31.500	55.505	17.639	58.243	76.413	42.878	31.109	54.563	40.520	103.143	176.421	36.518	**977.065**
	3.267.620		doorschuifBTW voor gemeentelijke deelnemers												

1e BW 2024	Aa en Maas	De Dommel	Asten	Bernheze	Boekel	Deurne	Geldrop-Mierlo	Nuenen	Son	Gemert Bakel	Laarbeek	Maashorst	Oss	Someren	Totaal
Totale bijdrage excl BTW	2.715.162	3.434.454	371.172	649.775	210.545	686.332	898.462	504.746	367.334	642.706	478.029	1.230.994	2.071.766	430.335	**14.691.811**
				0			0	0	0						
Percentage van bijdrage	18%	23%	3%	4%	1%	5%	6%	3%	3%	4%	3%	8%	14%	3%	**100%**
BTW - verdeling op basis van % bijdrage	228.336	288.826	31.214	54.644	17.706	57.718	75.558	42.447	30.892	54.049	40.201	103.522	174.229	36.190	**1.235.532**
	2.943.498	3.723.280	doorschuifBTW voor gemeentelijke deelnemers												

Verschil	Aa en Maas	De Dommel	Asten	Bernheze	Boekel	Deurne	Geldrop-Mierlo	Nuenen	Son	Gemert Bakel	Laarbeek	Maashorst	Oss	Someren	Totaal
Totale bijdrage excl BTW	-299.844	3.434.454	-4.788	-12.690	16	-8.811	-13.544	-7.008	-3.960	-8.523	-5.582	-49	-33.862	-5.516	**3.030.293**
Percentage van bijdrage	-7,37%	23,38%	-0,70%	-1,26%	-0,37%	-1,29%	-1,71%	-0,95%	-0,68%	-1,21%	-0,89%	-2,18%	-3,95%	-0,81%	**0%**
BTW - verdeling op basis van % bijdrage	-24.278	288.826	-286	-861	67	-525	-855	-430	-218	-514	-319	379	-2.192	-328	**258.466**
Verschil inclusief BTW	**-324.122**	**3.723.280**	***-5.074***	***-13.551***	***82***	***-9.335***	***-14.399***	***-7.438***	***-4.178***	***-9.037***	***-5.901***	***330***	***-36.055***	***-5.844***	**3.288.759**
			doorschuifBTW voor gemeentelijke deelnemers												

In overeenstemming met de afspraken uit de DVO met Dienst Dommelvallei lopen deze gemeenten mee in de reguliere begrotings- en jaarrekeningcyclus en vindt er bij hen, net als de deelnemers uit de GR, afrekening volgens de kostenverdeelmethode plaats. Daarom zijn deze gemeenten meegenomen in de berekening van de verwachte deelnemersbijdrage na toetreding van Waterschap De Dommel.

Incidentele kosten

Naast bovenstaande structurele kosten is er een prudente inschatting gemaakt van de incidentele kosten. Deze kosten zijn zowel voor inzet en kosten bij Waterschap De Dommel als bij BSOB. De dekking van deze kosten staat separaat van de deelnemersbijdrage en moet gezocht worden bij de partners van BSOB.
Alle partners (zowel Waterschap De Dommel, Waterschap Aa en Maas en de gemeentelijke deelnemers) hebben baat bij een robuust BSOB.
Daarnaast ontstaan voor de gemeentelijke deelnemers in de toekomst mogelijk (bij toetreding nieuwe gemeentelijke deelnemers) significante positieve (financiële) effecten.

Hoewel de gemeenten, zoals besproken in de paragraaf structurele kosten, financieel voordeel genieten is het financiële voordeel ten opzichte van Waterschap Aa en Maas significant lager, daarom wordt in beginsel geen aanvullende bijdrage gevraagd van de huidige deelnemers in de incidentele kosten.

De financiële dekking moet daarom in beginsel gezocht worden bij Waterschap De Dommel. Waterschap Aa en Maas heeft bij Waterschap De Dommel aangegeven mee te willen denken in de dekking van de kosten.

Echter, omdat de toetreding van De Dommel voor BSOB in zijn algemeenheid van kwalitatieve toegevoegde waarde is en in de toekomst mogelijk, (bij toetreding nieuwe gemeentelijke deelnemers) tot positieve (financiële) effecten kan leiden voor de gemeentelijke deelnemers is het voorstel dat BSOB aan het Algemeen bestuur verzoekt om de vrij besteedbare bestemmingsreserve (ad €159.738) te bestemmen voor de incidentele kosten van toetreding van Waterschap De Dommel.

Er is afgesproken met de waterschappen dat de toetreding van Waterschap De Dommel in transparantie wordt uitgevoerd. Vanuit BSOB is het uitgangspunt dat de inzet van de bestemmingsreserve voorkomt dat de business case van Waterschap De Dommel een onredelijk lange terugverdientijd heeft. Echter BSOB heeft geen inzicht in het financiële voordeel van de business case van Waterschap De Dommel.

Risico's

De uitgebrachte offerte is gebaseerd op de kwalitatieve informatie, zoals verkregen van Waterschap De Dommel. Uitgangspunt van de offerte is dat de hoge kwaliteit en continuïteit van BSOB gegarandeerd is. Hierbij is zowel in de offerte van de structurele kosten als de incidentele kosten rekening gehouden. Echter er zijn altijd onvoorziene omstandigheden mogelijk die leiden tot vertraging in het proces of tot financiële meerkosten. Mocht een

dergelijke situatie zich voordoen dan stelt het Dagelijks Bestuur van de GR BSOB het Algemeen Bestuur daarvan direct op de hoogte.